

ДИНАМІКА ЧИСЕЛЬНОСТІ НАСЕЛЕННЯ ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Дані про територіальні відмінності за показниками динаміки чисельності населення, зважаючи на широкий спектр галузей, де вони можуть бути застосовані, є дуже важливими. Особливо це стосується України з її демографічними, соціальними та господарськими проблемами.

Дослідження динаміки населення Херсонщини нами проводилось за даними 2004-2007 року (таблиця 1). Аналіз статистичних даних за вказаний період дозволив встановити динаміку чисельності населення окремих адміністративно-територіальних одиниць області та вивчити їх просторові особливості.

Таблиця 1. Кількість населення в адміністративно-територіальних одиницях Херсонської області за 2004 – 2007 роки*

Адміністративно-територіальні одиниці	Кількість населення, чол			
	2004 рік	2005 рік	2006 рік	2007 рік
Бериславський	54030	53173	52363	51671
Білозерський	67795	67857	67721	67641
Великолепетиський	19886	19505	19073	18583
Великоолександрівський	30014	29481	28941	28381
Верхньорогачицький	13816	13627	13365	13187
Високопільський	17238	16865	16507	16239
Генічеський	64897	64144	63377	62729
Голопристанський	63199	62740	62391	62357
Горностаївський	21599	21294	20976	20625
Іванівський	17148	16579	16175	15684
Каланчацький	25168	24643	24091	23264
Каховський	39329	38778	38167	37285
Нижньосірогоський	19033	18586	18097	17597
Нововоронцовський	24498	24118	23696	22808
Новотроїцький	41687	40859	39999	39159
Скадовський	49269	49068	48847	48950
Цюрупинський	72181	72610	72768	72951
Чаплинський	39292	38680	38119	37376
Херсон (міськрада)	356763	353128	349801	350130
Н.Каховка (міськрада)	73497	73062	72635	71420
Каховка (міськрада)	37940	37954	37917	37894
Херсонська область	1148379	1136751	1125026	1115931

* складено за даними Херсонського обласного державного управління статистики

У розрахунках ми виходили із сучасного адміністративно-територіального поділу Херсонської області - 18 адміністративно-територіальних районів та 2 міськради обласного підпорядкування. Каховська міськрада розглядалася окремо від Каховського району.

Мета нашої роботи полягає в дослідженні динаміки чисельності

населення Херсонської області та окремих її адміністративно-територіальних одиниць. При проведенні роботи перед нами постало завдання виявити відмінності динаміки чисельності населення адміністративно-територіальних одиниць Херсонщини.

Загалом Херсонська область має негативну зміну чисельності населення. Так, за період з 2004 по 2005 роки вона склав $-10,13\text{‰}$, з 2005 по 2006 – $10,31\text{‰}$, а в останній період темп скорочення дещо знизився і склав з 2006 по 2007 $8,08\text{‰}$ (таблиця 2). В період з 2004 по 2007 роки населення області скоротилося на 32448 чоловік.

За характером (відносним обсягом) скорочення населення адміністративно-територіальні одиниці можна поділити на три групи. У першій, найчисельнішій групі, скорочення населення відбувається швидше, ніж в цілому по області, у другій – повільніше. Третя група має позитивний приріст населення.

Таблиця 2. Приріст (скорочення) населення по адміністративно-територіальних одиницях Херсонської області

Адміністративно-територіальні одиниці	Приріст (скорочення) населення за періоди, в проміле		
	2004 – 2005 роки	2005 – 2006 роки	2006 – 2007 роки
Бериславський	-15,86	-15,23	-13,22
Білозерський	0,91	-2,00	-1,18
Великолепетиський	-19,16	-22,15	-25,69
Великоолександрівський	-17,76	-18,32	-19,35
Верхньорогачицький	-13,68	-19,23	-13,32
Високопільський	-21,64	-21,23	-16,24
Генічеський	-11,60	-11,96	-10,22
Голопристанський	-7,26	-5,56	-0,54
Горностаївський	-14,12	-14,93	-16,73
Іванівський	-33,18	-24,37	-30,36
Каланчацький	-20,86	-22,40	-34,33
Каховський	-14,01	-15,76	-23,11
Нижньосірогоський	-23,49	-26,31	-27,63
Нововоронцовський	-15,51	-17,50	-37,47
Новотроїцький	-19,86	-21,05	-21,00
Скадовський	-4,08	-4,50	2,11
Цюрупинський	5,94	2,18	2,51
Чаплинський	-15,58	-14,50	-19,49
Херсон (міськрада)	-10,19	-9,42	0,94
Н.Каховка (міськрада)	-5,92	-5,84	-16,73
Каховка (міськрада)	0,37	-0,97	-0,61
Херсонська область	-10,13	-10,31	-8,08

До першої групи в 2005 році входили такі адміністративно-територіальні одиниці, як Бериславський, Великолепетиський, Великоолександрівський, Верхньорогачицький, Високопільський, Генічеський, Горностаївський, Іванівський, Каланчацький, Каховський, Нижньосірогоський, Нововоронцовський, Новотроїцький, Чаплинський райони і міськрада Херсону. За період з

2004 по 2005 роки тут спостерігалось скорочення населення від $-10,2\%$ в міськраді Херсону до $-33,2\%$ в Іванівському районі. Темпи скорочення населення, що перевищували -20% , мали Нижньосірогозький, Високопільський і Каланчацький райони. На початок 2006-го року міськрада Херсону мала темп скорочення населення менший від середньообласного, тому вона вже не входила до цієї групи. Темпи скорочення населення, більші від -20% , мали Нижньосірогозький, Іванівський, Каланчацький, Великолепетиський, Високопільський і Новотроїцький райони. У період з 2006 по 2007 роки три райони області мали темп скорочення населення понад -30% – це Іванівський ($-30,4\%$), Каланчацький ($-34,3\%$) та Нововоронцовський ($-37,5\%$). До цієї групи додалася міськрада Нової Каховки зі скороченням населення $-16,7\%$.

До другої групи входили на початок 2005 року Голопристанський, Скадовський райони та міськрада Нової Каховки зі скороченням населення $-7,3\%$, $-4,1\%$ та $-5,9\%$ відповідно. До початку 2006 року скорочення населення посилилось в Білозерському районі і Каховській міськраді, ці дві адміністративно-територіальні одиниці доповнили дану групу. Також сюди увійшла міськрада Херсону, в якій скорочення населення уповільнювалось і склало $-9,4\%$. На початок 2007 року до даної групи входили Білозерський, Голопристанський райони і Каховська міськрада з скороченням населення відповідно $-1,2\%$, $-0,5\%$ і $-0,6\%$.

До третьої групи на початок 2005 року входили Білозерський, Цюрупинський райони та Каховська міськрада. У них спостерігався приріст населення $0,9\%$, $5,9\%$ та $0,4\%$ відповідно. Через рік до цієї групи входив тільки один Цюрупинський район з приростом населення $2,2\%$, а на початок 2007 року сюди, окрім Цюрупинського, увійшли Скадовський район та міськрада Херсону. Вони мали $2,5\%$, $2,1\%$, $0,9\%$ приросту населення відповідно. Тут виділяється Цюрупинський район, який за період з 2004 по 2007 роки єдиний в області постійно мав позитивний приріст населення. Херсонська міськрада на період з 2004 по 2005 роки мала скорочення населення більше, ніж в середньому по області, а на період з 2006 по 2007 роки мала вже позитивний приріст чисельності населення.

Демографічна ситуація погіршилась в периферійних районах області, тут відбувається збільшення темпів скорочення населення. Каланчацький та Нововоронцовський райони мають стабільну тенденцію до зростання темпів скорочення населення. Також гіршою вона стала в центрі області, де розміщені міста Нова Каховка та Каховка, темпи скорочення населення першої за останній період перевищили середньообласні показники. Поступово покращувалась ситуація в Херсонській міськраді. Якщо в перший період скорочення населення відбувалось швидше, ніж в області в цілому, то в наступний період темпи скорочення уповільнились, а в останній період спостерігався хоч і невеликий, але позитивний приріст. Також покращилась ситуація в Скадовському районі, в останній період тут був позитивний приріст населення.

Виходячи з наведених даних, можна зробити такі висновки: всі адміністративно-територіальні одиниці області за динамікою

чисельності населення діляться на три групи. У першій і найчисельнішій групі скорочення населення відбувається швидше, ніж в середньому по області. В другій групі скорочення повільніше середньообласного. В третій групі спостерігається позитивний приріст населення. З року в рік склад даних груп змінюється, що свідчить про значну зміну динаміки чисельності населення в деяких адміністративно-територіальних одиницях, зокрема в обласному центрі.

Список літератури:

1. Статистичний щорічник Херсонської області. 2003 рік. Херсон, 2004.
2. Статистичний щорічник Херсонської області. 2005 рік. Херсон, 2006.
3. Статистичний щорічник Херсонської області. 2006 рік. Херсон, 2007.
4. Топчієв О. Г. Основи суспільної географії: Навчальний посібник. – Одеса: Астропринт, 2001. – 560 с.

